

TAR
 TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
 2017. szeptember

TARTALOM

1. BEVEZETŐ	4
2. TAR BEMUTATÁSA	6
3. ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK	10
4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK	13
 Hagyományőrző lakóterületek	14
 Klasszikus lakóterületek	15
 Településközpont	16
 Egyedi használatú területek	17
 Gazdasági jellegű területek	18
 Egyéb nem beépített területek	19
5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK	20
6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT	33
 Hagyományőrző lakóterületek	33
 Klasszikus lakóterületek	38
 Településközpont	42
 Egyedi használatú területek	45
 Gazdasági jellegű területek	46
 Egyéb nem beépített területek	47
7. MAI JÓ PÉLDÁK	48
8. KÉPJEGYZÉK	58
9. IRODALOMJEGYZÉK	60

I. BEVEZETŐ

Mindennapi életünk döntően épített környezetben zajlik, tehát életünk meghatározó eleme mindaz, amit elődeink, s mi magunk alkotunk.

Mi az, amitől hívogató egy település?

Miben rejlik a kellemes lakókörnyezet titka?

Mitől vonzó egy utca, míg a másik nem?

Mikor mondjuk egy házról, hogy szép?

Egy település épületeinek külső megjelenése, az utcák, terek kialakítása, állapota valójában nemcsak az adott ingatlan tulajdonosának, kezelőjének ügye. Mindannyiunknak, akik látjuk, használjuk, tud örömet, de bosszúságot is tud okozni. Fontos, hogy az otthonok, házak, a szűk értelemben vett életterünk a településen egy élő és élettelen szövetet alkosson.

A község arculatához, településképebe illeszkedő új épületek megjelenése a lakosoknak és a községnek is egyaránt érdeke. A rendezett, szép lakókörnyezet amellet, hogy a települési identitástudatot, a közösség aktivitását, összetartását erősíti, az ingatlanok értékét is növeli.

De kinek mit jelent a szép? Általában a tulajdonosok elégedettek saját lakókörnyezetükkel, az otthonuk némiképp kifejezi a saját személyiségüket. Így tekintve a ház és környezete tehát önkifejezési forma. A sok egyedi megoldás mégis össze tud állni egy harmonikus egésszé, egy rendezett településképű faluvá.

I. BEVEZETŐ

Tar község igen kimagasló belső értékekkel és erőforrásokkal rendelkezik. A település jelentős történelmi múlttal és egyedi építészeti örökségekkel bír. A község építészeti karaktere változatos, ugyanakkor mégis harmonikus egységet alkot. A falu kellemes hangulatának, sajátos építészeti hagyatékának megőrzése fontos cél.

Az egyedi településkarakter, a megőrzött történetiség egyre jobban felértékelődő adottsága a településeknek. Az egyedi, kellemes arculat kedvezően befolyásolja a község és térségének megítélését, közvetve erősíti annak gazdasági pozícióit, javítja a lakosság életminőségét.

Ez a kézikönyv ismertető, támogató dokumentuma kíván lenni az építetőknek, tervezőknek, a település irányítóinak, mindenkinek, aki az épített környezet fejlesztése kapcsán kezébe veszi.

A településkép, településkarakter, az épített és természeti környezet bemutatása egy összefoglaló ismertetés. Célja a figyelem felhívás mindazon értékekre, melyre a település lakói büszkéek lehetnek, annak részei vagy egésze minta lehet a jövő létesítményei, a meglévők tervezett átalakításai esetében. A történetileg kialakult települési környezet bemutatásával rá kívánunk mutatni a legjelentősebb illeszkedési pontokra, kritériumokra.

Az ajánlások, a jó példák bemutatásával egyfajta irányt kívánunk kiemelni, követendő példát mutatni, de nem célunk a bemutatottak egyszerű másolására ösztönözni.

2. TAR BEMUTATÁSA

Tar a Zagyva völgyében a Cserhát és a Mátra ölelésében fekvő, csendes, szép természeti környezetben elhelyezkedő kis község. A települést jelentős történelmi múltja, kiemelkedő táji adottságai és kulturális öröksége, valamint a helyiek nagyfokú tenni akarása emeli ki a környező, kis nógrádi települések közül.

2.1. Egyedi történelmi múlt

A település névadójának tekinthető Tar Lőrinc élettörténete és a településen álló egykori udvarháza a község legjelentősebb kulturális öröksége. Az egykori udvarház romos falai a templom fölötti domboldalon emelkednek. A 14. században épült udvarház a falu néhai földesuráé, Tar Lőrincé volt. A település névadójának legendás pokoljárásáról, Szent Patrik purgatóriumához történő elzarándoklásáról készült beszámolója a középkori latin nyelvű magyar irodalom fontos emléke.

2. TAR BEMUTATÁSA

2.2. Természeti- és táji értékek

A Mátra nyugati kapujában fekvő Tar község jelentős természeti és táji értékekkel rendelkezik. A Mátra hegyvonulatai, valamint a települést átszelő patak-völgyek természeti értékekben igen gazdagok, melyek nemcsak a helyben élők számára jelentenek értéket, de turisztikai szempontból is kiemelkedő jelentőséggel bírnak. A települést keleti irányból körülölelő erdőség területén helyezkedik el a Tuzson Arborétum, a település nevezetes forrásai, valamint itt halad keresztül az országos kéktúra útvonal 19. számú cserhádi, Becske és Mátraverebély között húzódó szakasza is.

2. TAR BEMUTATÁSA

2.3. Szakrális értékek

Tar község területén áthalad Közép-Európa egyik legfontosabb zarándokútja, a Mária út. A Mária-út érinti a település dombján található műemléki védelem alatt álló Szent Mihály arkangyal templomot. A templom építészetileg különleges, egyhajós, három karéjos, gótikus és barokk jegyeket hordoz. Középkori eredetű fal veszi körül. A település szakrális értékei közé tartozik továbbá a főút mentén létrehozott Kőrösi Csoma Sándor Emlékpark. A parkot a Magyarországi Karma Kagyüpa Buddhista Közösség létesítette és működteti. Az emlékparkban Sztúpa és emeletes buddhista templom is található.

2. TAR BEMUTATÁSA

3. ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK

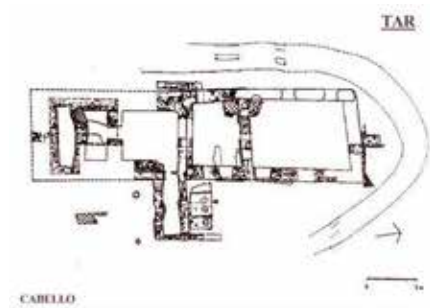
Tar az értékes természeti- és táji környezetén túl több egyedi látnivalóval, értékkel rendelkezik, melyek jellemzően történelmi múltjához és sokrétű szakrális kultúrájához kötődnek.

3.1. Értékes településszövet

A Tar ősi településmagjának legmeghatározóbb és egyben legrégebbi szerkezeti eleme a Petőfi út és a Kossuth út által határolt teresedés. A településrész tengelyét alkotó utcák fésűs beépítése szerves fejlődés eredményeként, a mezőgazdasági parcellák lineáris sorolásával jöttek létre. Az ősi településmagra utcára merőleges, hagyományos keskeny, hosszútelkes telekstruktúra, oldalhatáron álló beépítés, az utcafrontra merőleges épülettömeg és ormfalas nyeregretető jellemző. Ahogy Magyarország egészén, úgy Taron is tetten érhető a falukép 60-as, 70-es években történő drasztikus átalakulása, a régi parasztházak lebontása vagy átépítése. A település területén egyedülálló módon a Petőfi és Kossuth út mentén maradtak fent az eredeti formavilágot megőrző épületek, így azok utcaserkezete és beépítési struktúrája kiemelkedő építészeti értéket képvisel.

3.2. Történelmi emlékek

A község kulturális örökségének fontos részét képezi a település névadójának élettörténete és a településen álló egykori udvarháza. Az udvarház elődjét a Rátót nemzetségbeli László bán fia (Tari) István építtette a 14. század közepén. Ugyan a család nem emelkedett a nagy birtokszerző családok közé, azonban Zsigmond király ideje alatt betöltött fontos politikai szerepüknek megfelelően birtokközpontjukat, a tari udvarházat kétszer is átépítették, bővítették. A Tari család 1472-ig használta az udvarházat, ami később a Kompolthy és Ország családokra szállt, akik kisebb átalakításokat végeztek rajta. Az erődített udvarház lassú pusztulása a terület török fennhatóság alá kerülésével indult meg. Az épületről utoljára 1569-ben emlékeztek meg írásos források, melyekben mint erőszakosan lerombolt várat említene. A romok régészeti kutatására 1983-1984 között került sor. Az egykori udvarház és területe műemléki és régészeti védelem alatt áll.

3. ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK

3.3. Szakrális értékek

A falu XIII. századi dombon álló, kis plébániáját Tar Lőrinc építette át. A tari birtok épületeitől eltérően a templom túlélte a török hódoltság éveit, majd később barokk stílusban alakították át. A Szent Mihály római katolikus templom egyedülálló egyházi műemlék. A középkori eredetű épület a különböző korokból származó részletek, a fennmaradt román, gót és barokk stílusú elemek által vált különleges építészeti értékévé, és egyúttal a falu egyik legnevezetesebb látnivalójává. A templom, valamint a szomszédságában található klaszszicista stílusú, kontyolt nyeregtetős, dongaboltozatos pincéjű Római katolikus plébánia egyaránt műemléki védelem alatt áll.

3. ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK

A Kőrösi Csoma Sándor Emlékpark a Mátra aljában, a Zagyva folyó széles völgyére néző domboldalon fekszik. Az Emlékpark területéről csodálatos panoráma nyílik a Mátrára és a Cserháttra. A Kőrösi Csoma Sándor Emlékparkot a Magyarországi Karma Kagyüpa Buddhista Közösség hozta létre. Az Emlékpark legfőbb vonzereje egy hagyományos buddhista kegyeleti emlékmű, a Kőrösi Csoma Sándor Békeosztápa, amely a tudós halálának 150. évfordulója alkalmából épült. A Sztápa mellett áll a Kőrösi Csoma Sándor Emlékpavilon, amely a tibeti szakrális hagyomány stílusában épült. A Kőrösi Csoma Sándor Emlékpark megalapítására 1995-ben került sor. Azóta az érdeklődő látogatók mellett sokan nyernek itt testi, lelki és szellemi felüdülést, akár egy rövid látogatás alatt, akár úgy, hogy egész napot töltenek itt.

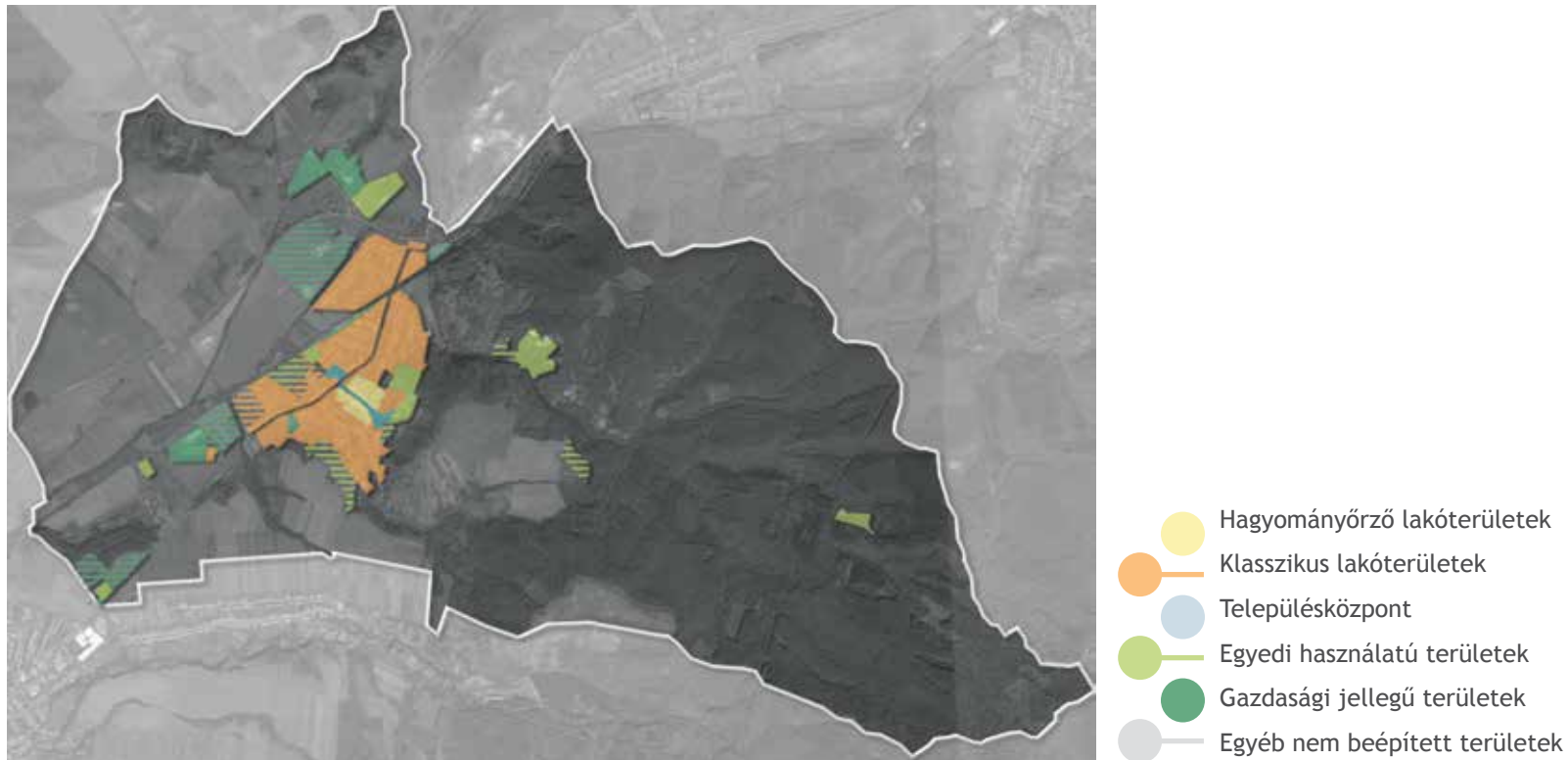
4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Tar község területén - az arculati jellemzők tekintetében - 6 eltérő karakterű terület különböztethető meg. A település legmeghatározóbb és egyben legrégebbi szerkezeti eleme a Petőfi út és a Kossuth út által határolt teresedés, és az arra merőlegesen elhelyezkedő Szondy György út egy rövid szakasza. A falu mai igazgatási, oktatási, kulturális és szakrális **településközpontja** ezen utcák mentén alakult ki. A község településközpontját északi és déli irányból **hagyományőrző lakóterületek** veszik körül.

Tar **klasszikus lakóterületei** körülölelik a település központját. A vasúttól és a Szondy György úttól délre fekvő területek kiépülése jellemzően a 60-as 70-es évek nagy lakásépítési hulláma következtében indult meg, míg az északi területek kiépülése a 80-as, 90-es évektől kezdődően indult fejlődésnek.

A település bel és külterületén számos **egyedi használatú terület** található, melyek a településszövetbe ágyazva, elszórtan helyezkednek el. A falu **gazdasági jellegű területei** a település fő közlekedési útvonalai mentén találhatóak. A falu területét **egyéb, nem beépített területek** ölelik körül.

Az eltérő karakterű területek beépítési léptéke, telekstruktúrája és az épületek telken belüli elhelyezése eltérő, amellett, hogy a jellemző épületformák tömege is más-más képet mutat.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEEK

● Hagyományőrző lakóterületek

Tar hagyományőrző lakóterületei szerves fejlődés eredményeként, a mezőgazdasági parcellák lineáris sorolásával jöttek létre. Az ősi településmag területén az utcára merőleges, hagyományos keskeny, hosszútelkes telekstruktúra, fésűs beépítés jellemző. A hagyományőrző lakóterületen az utcafrontra merőleges épülettömeg és oromfalas nyeregtető és csonkakontyos tető jellemző. Az utcavonalon elhelyezkedő épületek többségében földszintes kialakításúak. A területen megfigyelhető a házak egy részének 60-as, 70-es években történő átépítése.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Klasszikus lakóterületek ●

A klasszikus lakóterületek déli felének kiépülése a 60-as, 70-es évekre tehető. A területen az oldalhatáron álló, négyzetes alaprajzú, sáttortetős házak dominálnak. Az északi területek kiépülése többségében a 80-as, 90-es években indult fejlődésnek, és napjainkban is tart. A terület északi részén álló lakóházak előkerttel csatlakoznak az utcai telekhatárhoz. A beépítések esetében nem ritka a három szint – földszint, emelet, tetőtér – kialakítása sem. A településen az utóbbi 10 évben csak néhány épület épült. Az új építések esetén a szabadon álló beépítési forma és a földszintes kialakítás jellemző.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

● Településközpont

A településközpont területén található a polgármesteri hivatal és művelődési ház épülete, a régi és az új általános iskola, az orvosi rendelő, a posta, a római katolikus templom és a plébánia épülete is. Az önkormányzat, valamint az általános iskola épülete emeletes, a többi létesítmény földszintes kialakítású. Az intézmények többségére szabadonálló beépítési mód, a terület észére laza beépítés, zöldterületek, parkok jellemzők.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Egyedi használatú területek ●

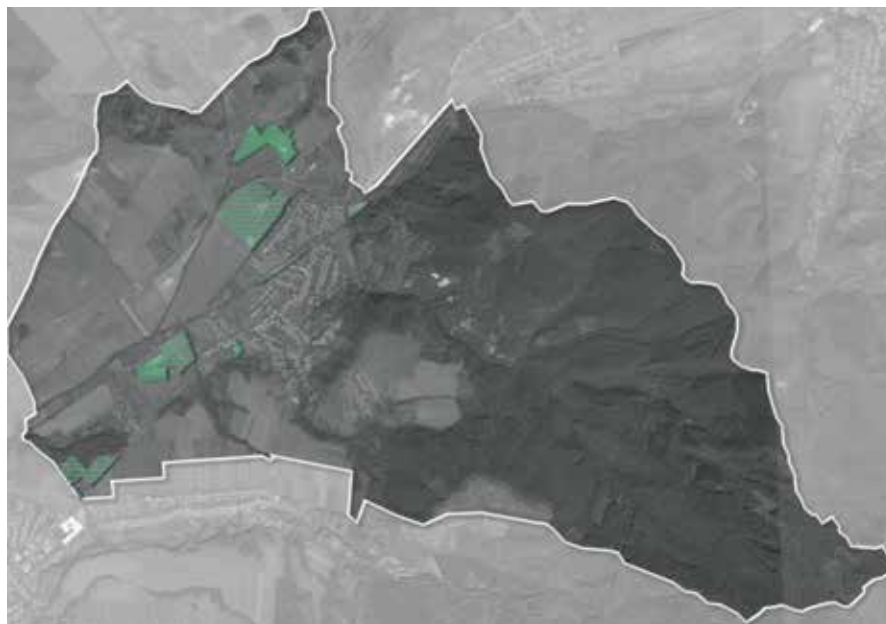
Tar egyedi használatú területei különleges funkciót hordoznak, így megjelenésükben, kialakításukban jellemzően eltérnek a település egyéb területeitől. A különleges funkciók jelentős területeket metszenek ki a település hagyományos szerkezetéből, ahol a beépítés jellege és mértéke meglehetősen eltér a környező – jellemzően lakóterületi – településrészekétől. Az épületek léptéke, telepítési módja, formavilága és anyaghasználata a létesített funkció függvényében igen változatos képet mutat. Az érintett területeken az eltérő speciális funkciók okán egységes jellemzők nem állapíthatók meg. A település egyedi használatú területei közé tartozik többek között a Sztúpa, az erdei iskola és a Tuzson arborétum területe, valamint a még kialakítás előtt álló napelempark és az appartmanházas terület.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEEK

● Gazdasági jellegű területek

Tar község több, máig beépítetlen gazdasági területtel rendelkezik, ezek jellemzően a 21-es számú főút, a vasút, valamint a Szondy György út mentén helyezkednek el. A területek arculatát, kialakításmódját jelentősen befolyásolja az adott terület funkciója, rendeltetése. Az építészeti minőség, a területek esztétikai kialakítása az alkalmazott technológia és a gazdasági szempontok miatt gyakran háttérbe szorul.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Egyéb nem beépített területek ●

Tar külterületének jelentős részét szántó- és erdőterületek alkotják. A település belterületét északról, nyugatról és keletről jellemzően szántóterületek határolják, valamint itt halad keresztül a Zagyva-patak is. A szántóterületeket mezőgazdasági utak tagolják, az utak mentén előfordulnak út menti fásítások és mezővédő erdősávok is. A közigazgatási terület keleti részén kiterjedt erdőterület található.

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Egyes építészeti elemek, mint például az épületek elhelyezése a telken, a településképet meghatározó jellemzők, mégis az eltérő karakterű településrészekben más-más szempontból fontosak.

Azonban a település egészében megállapíthatók azok az üzenetek (általános ajánlások), melyek segítségével a település jelenlegi építészeti minőségét, a falusias hangulatú arculatát megtartja, illetve a presztízsét tovább növeli.

Általános ajánlások (elvárások) az építészeti minőségre, az épületek elhelyezésének, megformálásának egyes eseteire, tetőforma, tetőhajlásszög néhány speciális helyzetére, általánosan a magasságra, a homlokzatszínezésre, színek és anyagok alkalmazására, a kerítésekre, a kertekre, az utcákra és a terekre, valamint a cégérekre, reklámhordozókra vonatkozóan fogalmazhatók meg.

Az eltérő karakterű területekre vonatkozó építészeti ajánlások az általános építészeti ajánlások után kerülnek bemutatásra. Az általános ajánlások az eltérő karakterű területek összességén, tehát az egész község területén meghatározzák a település általános képet.

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

A településen egykor tornácos, oromfalas, vagy csonkakontyos, vakolt népi lakóházak épültek. Az épületek sok esetben téglával falazott oromzattal kerültek kialakításra, melyeken finom téгла ornamentika jelenik meg.

A községben napjainkra kis számban maradtak fent a helyi építészeti hagyományokat őrző épületek, melyek a történelmi és kulturális örökség képviselői, így ezek megőrzése kiemelten fontos!

- Őrizzük meg értékeinket! Ismerjük meg választott lakóhelyünk értékeit és ahhoz igazodva alakítsuk ki új házunkat!
- Ha régi házat vásárolunk, fontoljuk meg milyen módon lehet azt megtartani. Felújítás során őrizzük meg annak értékeit.
- Régi ház felújítása, átalakítása során törekedjünk az eredeti építészeti elemek visszaállítására!

Őrizzük meg
értékeinket!

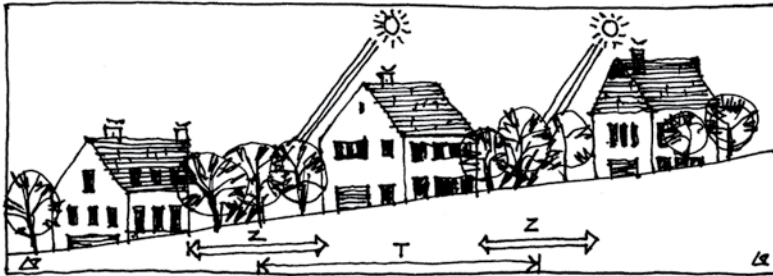
5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Használjunk minőségi anyagokat!

- Használjunk minőségi anyagokat, hogy épületünk hosszú éveken át értéket képviseljen! Kerüljük a természetes építőanyagokat imitáló „mű” anyagokat, burkolatokat. Részesítsük előnyben a településen hagyományosan használt anyagokat!

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Épületünket körültekintően, az adottságokhoz igazodva telepítsük!

Épületünket úgy helyezzük el, hogy egybefüggő zöldfelület alakulhasson ki a telken és a tömbbelsőben egyaránt!

Kerüljük a túlbonyolított tömegeket, szerkezeteket!

Telepítés

Jó tanácsok a telepítéshez:

- Vegyük figyelembe a telek adottságait!
- Figyeljünk saját épületünk és a szomszédos épületek benapozására is!
- Legyünk figyelemmel a szomszédos épületekre, ne károsítsuk azokat!
- Építkezésnél törekedjünk az idős, értékes fák, növények megtartására!
- Épületünket úgy helyezzük el, hogy egybefüggő zöldfelület, udvar, kert alakulhasson ki a telken!
- Az épületek energiaháztartását természetes módon szabályozzuk (telepítés, tájolás, benapozás, környező növényzet)!
- Épületünket úgy helyezzük el, hogy egybefüggő zöldfelület alakulhasson ki a tömbbelsőben is (a szomszédos telkekkel közösen)!
- Vegyük figyelembe a környezetben jellemző beépítési rendszert!

Tömegformálás

A kevesebb néha több!

- Egyszerű, tiszta formákra, átgondolt és visszafogott épülettömegekre törekedjünk!
- Az építkezés során visszafogott tömegformálásra, ugyanakkor részletgazdagságra törekedjünk! Értékálló, karakteres épületet építsünk!
- Kerüljük a nagy doboz jellegű épületeket, a nagy tömegeket! Szükség esetén mértéketesen tagoljuk az épületet!

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Magasság

Az épületek közel azonos magassága hozzájárul az utca kedvező arcúlatához, a harmonikus utcaképhez.

- Ne építsünk a környező beépítéstől jelentősen eltérő magasságú épületeket! a nagy tömegeket! Szükség esetén mértékletesen tagoljuk az épületet!

A meglévő épületekhez igazodó magasságig építkezzünk!

Tetőforma, tetőhajlásszög

Egy utca hangulatát a tetőformák hasonlósága nagyban befolyásolja. Az az utcakép sugároz kellemes érzetet, ahol az épületek telepítésében és tetőformában jellemzően azonosak.

- Őrizzük meg az utcaképbe illeszkedő épületek tetőformáját!
- Új épületünk tetőformáját a kialakult állapotnak megfelelően választjuk meg, hogy a meglévő utcaképbe új épületünk illeszkedjen!

Épületünk tetőformáját a kialakult állapotnak megfelelően választjuk meg!

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

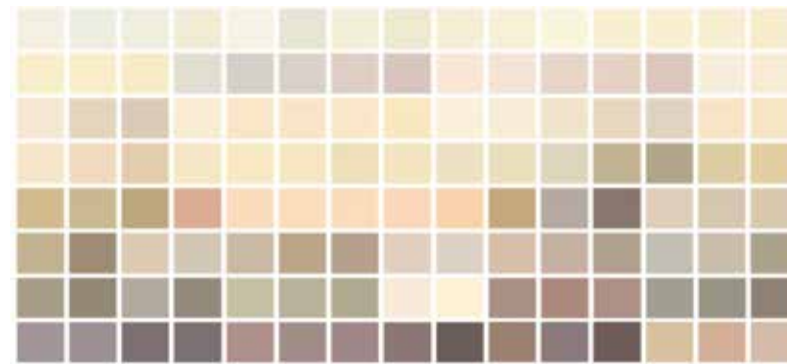

Homlokzat, színezés, anyagok

Az élénk színek nyugtalan érzetet keltenek.

- A színvilágban a föld természetes színei, vagy pasztell színek dominálnak!
- Egymással harmonikus egységet alkotó színeket válasszunk épületünkön!
- Szépen öregedő homlokzatszínezést alkalmazzunk!

Kerüljük az élénk, harsány színeket!

- Kerüljük a csempe jellegű, ragasztott burkolatokat, akkor se alkalmazzuk, ha azok természetes kő anyagúak.

Kerüljük a csempe jellegű burkolatokat!

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Részletek

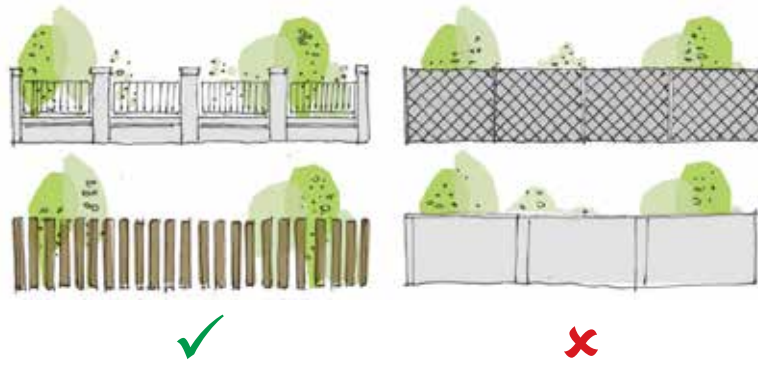
A lényeg a részletekben lakozik! A történelmi épületek részletgazdagsága, megmunkáltsága az igényesség mintái. A tornácok, a téglából falazott oromzat, a homlokzaton megjelenő tégl architektúrák, valamint a tetősíkot megbontó ácsszerkezetek megőrzése közös érdek.

- A természetes anyagok, a növényzet és a finoman megmunkált részletek harmóniát tükröznek.
- Régi épület felújítása során őrizzük meg a hagyományos építészeti részleteket!
- Új épület építése során törekedjünk ezek újszerű használatára!

A meglévő épületekhez igazodó magasságig építkezünk!

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Kerítéseink magassága ne haladja meg az 1,8 métert!

Kerítések

Az építészeti arculatot az épületek mellett a kerítések is nagyban formálják, befolyásolják.

- Közterületi kerítéseink magassága ne haladja meg a 1,8 métert, támfallal együtt mérve a 2,5 métert!
- Kerítésünk legyen növényzettel kombinált!
- Ne alkalmazzunk nád vagy műanyag háló fedést és kerüljük az előregyártott kerítéselemek alkalmazását is!
- A kerítés anyaga, megjelenése legyen összhangban az épülettel!

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Kertek

A házunk körüli kert kialakítása nagyban hozzájárul épületünk tájbaillesztéséhez, a jól megválasztott növényfajok hozzájárulnak a környező értékes természeti területek és élővilág védelméhez, ezért a létrehozott kertek legfontosabb jellemzői az alábbiak legyenek:

- Kerüljük az özönnövényeket, az ún. invazív fajokat, melyek nem csak a saját kertünk felett hatalmasodhatnak el, de veszélyeztethetik a környező természeti területek élővilágát is!
- Olyan kertet tervezzünk, amely élővilágot vonz, így növelve a környezetünkben élő fajok életterét!
- Betegségeknek ellenálló növényfajtákat válasszunk, mert a vegyszerek alkalmazása veszélyeztetheti a környező élővilágot!
- Úgy tervezzük a kertet és telepítsük a növényeket, hogy az segítse az épületünk tájba illeszkedését!

A meglévő épületekhez igazodó magasságig építkezzünk!

A meglévő épületekhez igazodó magasságig építkezzünk!

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Utcakertek

Kerítésünk és a közút közötti „utcakertek” teremtenek kapcsolatot a magántelkek és a közterületek között. Az egyéni megoldások során ügyeljünk arra, hogy e felületek kapcsolatot teremtsenek az előkertekkel, és egymáshoz is illeszkedjenek, egységes sávot képezzenek.

- Kerüljük a szemmagasságban takaró növényzet alkalmazását, különösen a kereszteződésekben. Itt a gépkocsivezetők szemmagasságát is figyelembe kell venni! 50-80 cm magas cserjéket, élőket telepítsünk.
- A fák gyökereinek megfelelő méretű burkolatlan helyet kell biztosítani a járdák, kerítések gyökér által történő megrongálásának elkerülése érdekében.
- A szélesebb utcákkal rendelkező településrészen befogadó, kellemes utcakeresztmetszetet alakíthatunk ki. Ahol lehetséges épüljenek járdák, a járdák közelében alacsony cserjék közepmagas cserjefoltokkal, majd fák, ismét cserjék, végül cserjékkel oldott parkolóhelyek kialakítása kötheti össze a járdát és a közutat. Törekedjünk a térhasználatok világos szétválasztására. Ne alkalmazzunk gyeptet az utak, parkolóhelyek közelében, hogy elkerüljük a gyepre parkolást.

Gondozzuk a telkünk előtti zöldfelületet!

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Fasorok

A fasorok kiemelik a település fő útvonalait, irányítják a tekintetet.

- A fasorok kialakításakor ügyeljünk arra, hogy a megfelelő távolságra ültessük őket, figyelembe véve végleges méretüket!
- Olyan fajokat válasszunk, amelyek nem nőnek bele a felsővezetékbe, egyéb közművezetékbe és az út fölé, akadályozva a biztonságos közlekedést. A jó faválasztással és ültetéssel elkerülhető a csonkolással kialakult fák csúnya látványa.
- Ne alkalmazzunk invazív fajokat (amerikai kóris, mirigyes bálványfa, keskenylevelű ezüstfa, zöld juhar, kései meggy, fehér akác, nyugati osztorfa stb).
- Kedvező ha egy utcaszakaszon a telepített fasor egyedei azonos fajkból állnak.

Őrizzük meg
fasorainkat!
Telepítsünk új
fasorokat!

Óvjuk meg a
közterületi
berendezéseket!

Közterületek

- A kedvező településkép egyik feltétele, hogy közterületeink rendezettek legyenek. A rendezettség érzetét segíti, ha a különböző felületeket (járda, út, parkoló, zöldfelület) határozott vonalak, például szegélykövek, burkolatváltások választják el egymástól. Ezek a vonalas elemek vezetik a tekintetet és tagolják a közterületeket ezért harmonikus kialakításukra kiemelt figyelmet kell fordítani. A közterületek minősége a településről kialakított képet is formálja.

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Cégek, reklámhordozók

A harmonikus utcaképet nagyban befolyásolja az épületeken, közterületeken elhelyezett reklámok, cégek minősége, ezért az egész településen fontos, hogy igényes, az épülethez és a környezethez illeszkedő cégeket és reklámokat helyezzünk el.

- Kerüljük a „tömegtermékeket”, alkalmazzunk kézműves jellegű cégeket, reklámokat!
- Alkalmazzunk a szolgáltatáshoz illő, egyedi cégeket! Ne használjunk nagy reklámhordozókat!
- Törekedjünk visszafogottságra, kerüljük a hivalkodó cégeket, reklámokat!
- Vizsgáljuk felül a reklámmal kapcsolatos sztereotípiákat! A harsány színek nagy mennyiségben nem feltétlenül hívogatók!
- A kihelyezett cégér, reklámtábla arányaiban illeszkedjen a homlokzathoz!
- Kerüljük a nyílászárók üvegfelületének reklám célú matricázását!
- Törekedjünk az egyedi, igényes megállító táblákra!
- Ügyeljünk a reklámunk olvashatóságára!
- Ne világító, hanem megvilágított kivitelben készült reklámot, feliratot alkalmazzunk!

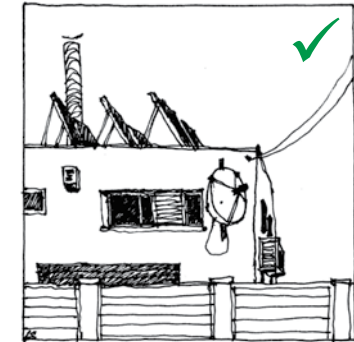
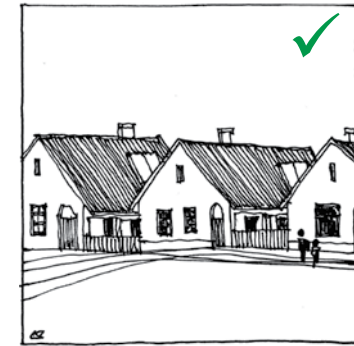
Az épülettel és a környezettel harmóniában lévő, egyedi, igényes reklámfeliratokat, cégeket tervezzünk!

5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

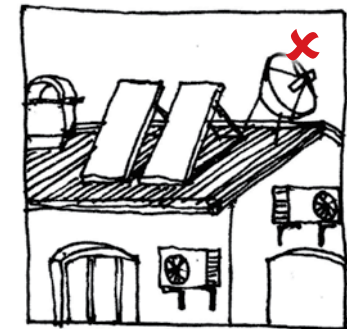
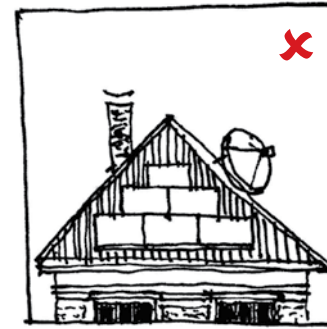
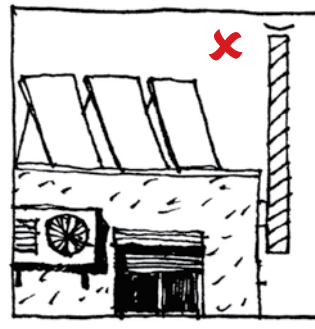
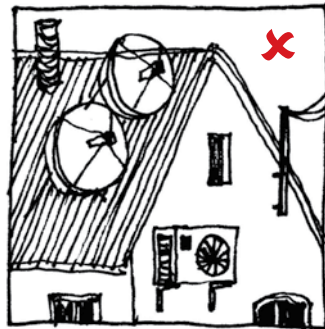
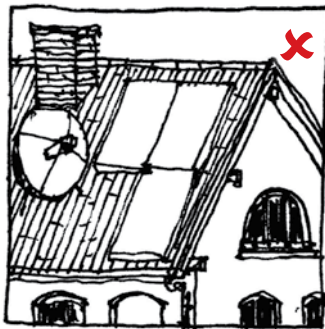
Az épületünk közterület felőli homlokzatára, tetősíkjára ne szereljünk gépészeti elemeket!

Egyéb

- Az épületek energiaháztartását természetes módon szabályozzuk (telepítés, tájolás, benapozás, környező növényzet), kerüljük a mesterséges berendezések telepítését. Amennyiben ezek mégis szükségesek, azokat növényzettel takartan, rejtetten helyezzük el.
- Az épületek közterület felől látható homlokzatára ne szereljünk fém kéményt, parabolaantennát, légkondicionáló berendezés kültéri egységét, napelemet, napkollektort, egyéb gépészeti elemeket! Még a legszebb házat is elcsúfítja.
- A közterületeken újonnan létesítendő elektromos és távközlési vezetékek légvezetékek helyett földkábelre alkalmazzunk, de ha az utcában légvezeték van, bekötéseket akkor is földkábelre építsük. Így a későbbiekben a légvezetékek földkábelre történő cseréje egyszerűbb, és telken belül nem jár építési tevékenységgel.

Lakóépületünk közműbekötését földkábelrel építsük!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

Hagyományőrző lakóterületek ●

A Petőfi út és a Kossuth út mentén elhelyezkedő terület Tar legrégebben kialakult településrésze, ahol kialakult építészeti arculatról beszélhetünk, mely a településrész történeti hagyományait tükrözi. Az utcaképet az utcavonalra telepített jellemzően földszintes, ormfalás, nyeregtetős és kontyolt nyeregtetős parasztházak határozzák meg. Ehhez a harmonikus utcaképhez új épület építéskor és meglévő épület átépítése során is igazodni szükséges, hogy megmaradjon a terület nyugodt, egységes hangulata. Modern építészeti megoldások esetén is érzékenyen kell reagálni a kialakult épített környezetre, módot kell találni arra, hogy ne bontsuk meg a kialakult egységes utcaképet.

Épületünket az utcavonalra helyezzük el!

Telepítés

A területen az épületek oldalhatáron álló módon, jellemzően utcavonalon helyezkednek el, az utcai telekhatárhoz ormfalal csatlakoznak.

- Új épület építése esetén igazodjunk a környező rendszerhez!
- Épületünket utcavonalon helyezzük el!

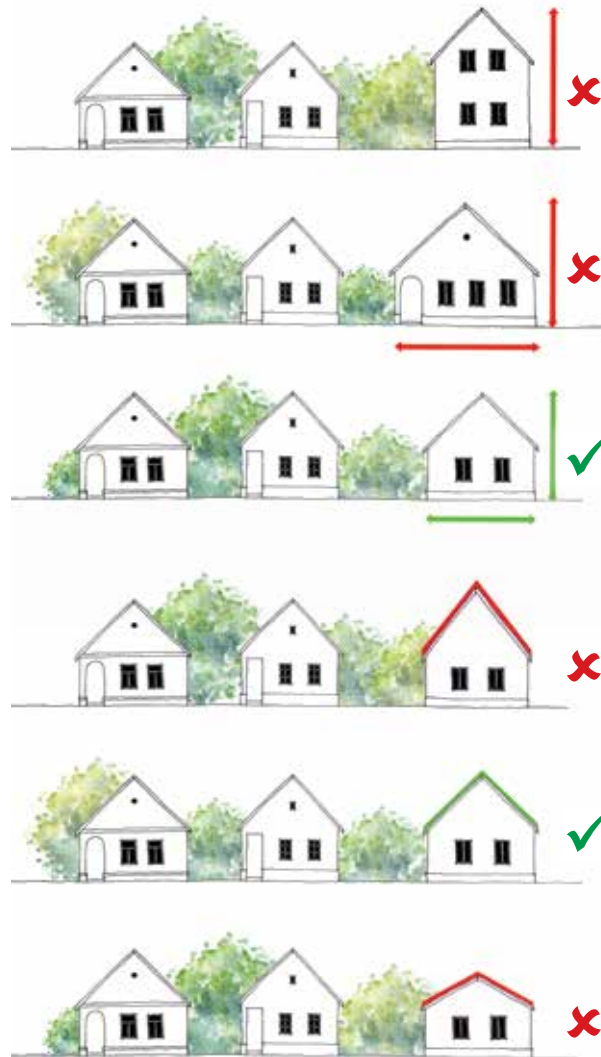
6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

● Hagyományőrző lakóterületek

Magasság, szélesség

Tar hagyományőrző lakóterületein az épületek magassága jellemzően azonos, mely nagyban hozzájárul a harmonikus utcaképhez. A hagyományőrző lakóterületek esetében a földszintes beépítések dominálnak.

- Új lakóépület építése esetén igazodjunk a szomszédos épület magasságához!
- Amennyiben a két szomszédos épület magassága nem azonos illeszkedjünk az utcában jellemző magassághoz!
- Kerüljük a széles épülettömeget, az épület szélessége legfeljebb 7,5 méter legyen.

A szomszédos épülethez igazodó magassággal és szélességgel alakítsuk ki épületünket!

Magastetős, 35-45° közötti tetőhajlásszögű épületet építsünk!

Épületünket nyeregtetővel, vagy kontyolt nyeregtetővel alakítsuk ki!

Tetőhajlásszög

Tar hagyományőrző lakóterületein a 35° és 45° közötti tetőhajlásszögű, utcavonalra merőleges tetőgerincű, nyeregtetős, illetve kontyolt nyeregtetős épületek jellemzőek.

- Épületünk tetőformáját a kialakult állapotnak megfelelően válasszuk meg, hogy a meglévő utcaképbe új épületünk illeszkedjen!
- 35° és 45° közötti hajlásszögű tetőt alakítsunk ki!
- A tető fő gerincvonalát az utcára merőlegesen alakítsuk ki!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

Hagyományörző lakóterületek ●

Házunk utcai homlokzata oromfalas, vagy csonkakontyos kialakítású legyen!

Utcai homlokzat

Tar hagyományörző lakóterületein az épületek jellemzően oromfallal csatlakoznak az utcai telekhatárhoz.

- Házunk utcai homlokzata mindig oromfalas vagy csonkakontyos kialakítású legyen!
- Az utcai homlokzaton ne helyezünk el garázska-put, erkélyt, loggiát!
- Törekedjünk az áttört és tömör homlokzatfelületek egyensúlyára, kerüljük a túl nagy üvegfelületeket!
- Ne létesítsünk utcával párhuzamos tetőgerincű utcai homlokzatot, keresztzárnyat csak az utcai homlokzattól legalább 3 méterrel visszahúzva építsünk!

Tornácok

A községben a jól tájolt tornác alkalmazásának hagyománya van. A tornácnak az épület esztétikai megjelenésén túl, fontos szerepe van az ide nyíló szobák árnyékolásában is.

- Őrizzük meg a hagyományos lakóépületek tornácos kialakítását!
- Az épület oldalán végigfutó tornácot ne, vagy csak részben építsük be!
- Új épületek építése esetén törekedjünk ezek újszerű alkalmazására!

Őrizzük meg a hagyományos lakóépületek tornácos kialakítását!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

● Hagyományőrző lakóterületek

Ablakok, ajtók

A falu hagyományőrző lakóterületein az épületek, utcaképek megjelenéséhez nagyban hozzájárul a nyílászárók elhelyezése, kialakítása, aránya.

Régi épületek felújítása során:

- Őrizzük meg az épület és a nyílászárók eredeti arányrendszerét!
- Kövessük a hagyományos - három- és hatosztatú - ablakosztást!
- Fa ablakot és ajtót használjunk!
- Az ablakok külső árnyékolására zsalugátért alkalmazunk, kerüljük a külső tokos redőnyt!

Új épület építése során:

- Kövessük a hagyományos ablakszerkesztési elveket, a nyílások álló, téglányok legyenek!
- Kerüljük a „mű” anyagokat! Fa nyílászárókat építsünk be!
- Az ablakok külső árnyékolására zsalut alkalmazzunk!
- Ügyeljünk az ablakok közti, és az ablakok és a homlokzat széle közötti arányokra!

Régi épület felújítása során
őrizd meg az épület
és a nyílászárók eredeti
arányrendszerét, anyagát!

Új épület építése során
kövessük a hagyományos
ablakszerkesztési elveket,
kerüljük a „mű” anyagokat!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

Hagyományőrző lakóterületek ●

Használjunk hagyományos anyagokat, elsősorban egyszerű vakolatot!

Színvilágban a föld természetes színei domináljanak!

Homlokzatképzés, színezés, anyaghasználat, részletek

Tar lakóépületeinek többsége színezett, vakolt homlokzattal épült.

- Homlokzatunkon használunk hagyományos anyagokat, elsősorban egyszerű vakolatot, esetleg téglát, fát!
- Régi épület felújítása során őrizzük meg a hagyományos építészeti elemeket!
- A homlokzaton alkalmazott eltérő, illetve élénk színek nyugtalan érzetet keltenek. A színvilágban a föld természetes színei dominálnak!
- Tetőfedésnek hagyományos, égetett cserepet alkalmazunk!
- Kerüljük a túl nagy méretű cserép használatát.

Tetőfedésnek hagyományos, égetett cserepet alkalmazunk!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

● Klasszikus lakóterületek

Tar belterületének jelentős részén beállt, klasszikus lakóterületek helyezkednek el. A terület telkei már jellemzően beépültek, a belső beállt területeken foghíjtelek elvéve maradt, jelentősebb beépítetlen terület az általános iskola mögött, a templomdombtól északra, valamint a belterület nyugati határában található. A kialakult építészeti arculatot az 1960-as és az 2000-es évek között épült lakóépületek építészeti jegyei határozzák meg. Új épület építése vagy meglévő épület felújítása, átépítése során a meglévő beépítésekhez való alkalmazkodás az elsődleges építészeti feladat.

Telepítés

A területen az oldalhatáron álló beépítés a meghatározó, az épületek jellemzően előkerttel csatlakoznak az utcai telekhathoz.

- Új épület telken belüli telepítését a tömbben lévő környező épületekhez igazodóan szükséges meghatározni. A kedvező utcakép érdekében az utcában kialakult építési vonalhoz kell alkalmazkodni!

Az előkert vonalával illeszkedjünk az utcában kialakult állapothoz!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

Klasszikus lakóterületek ●

Igazodjunk a környéken kialakult épületmagassághoz!

Magasság

A klasszikus lakóterületeken a családi házak magassága utcánként, tömbönként közel azonos.

- Az új épületek magassága ne térjen el az utcában kialakulttól!

Magastetős épületet építsünk 35° és 45° közötti tetőhajlásszöggel!

Tetőforma, tetőhajlásszög

A klasszikus lakóházak tetőformája, a tetőgerinc iránya, a tető tagolt-sága változatos. A terület kialakult karakterét elsősorban az határozza meg, hogy kizárólag magastetős épületek vannak.

- Magastetős épületet építsünk!
- Alkalmazzunk 35-45°-os, vagy a környezetben kialakult állapothoz igazodó tetőhajlásszöget!

Ne építsünk lapostetős, alacsony hajlásszögű tetős házat!

A környezetben kialakult állapothoz igazodó tetőformát létesítsünk!

- A tetőforma és a gerincvonal igazodjon a homlokzathoz (tagolt homlokzat)!

- A tradicionális manzárdtetőket őrizzük meg, de újat ne építsünk!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

● Klasszikus lakóterületek

Ajtók, ablakok

A nyílászárók igényes kialakítása döntő befolyással van házunk megjelenésére. Fontosak a jó arányok, az igényes anyaghasználat és az árnyékolás esztétikus megoldása.

- A régi épületek felújításánál kövessük a hagyományos ablakosztást, igazodjunk annak karakteréhez!
- A régi épületek felújításánál faanyagú nyílászárók előtérbe helyezése javasolt!
- Álosztó, ragasztott osztó alkalmazása nem javasolt!
- Kerüljük a külső tokos redőnyök alkalmazását!

Régi épület felújítása során őrizzük meg az épület eredeti arányrendszerét, anyagát!

Új épület építése során kövessük a hagyományos ablakszerkesztési elveket, kerüljük a „mű” anyagokat!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

Klasszikus lakóterületek ●

Homlokzat, színezés, anyagok

Az épületeink burkolása, vakolatának színezése, megmunkálása kedvelt tulajdonosi eszköz, az ott élők egyéniségét sugallja.

- Kerüljük a feltűnő, élénk színek használatát!
- Finom felületű, természetes anyagokat használjunk!
- Anyagokat és színeket úgy válasszunk, hogy azok harmonizáljanak egymással!

Alkalmazzunk hagyományos anyagokat (egyszerű vakolatot, téglát, követ, kiegészítő elemként fát)!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

● Településközpont

Tar községben - mint számos más településen - a történelmi településközpont a templom körül alakult ki. A sajátos utcaszerkezet, a templomdomb alatt elhelyezkedő beépítés jellege máig megmaradt, majd északról új központi településrészsel egészült ki. A területen elsődleges szempont a régi épületek, építészeti értékek megőrzése, valamint az új központ területén új építészeti minőség kialakítása.

- Az új épület, épületegyüttes reagáljon a környezetére!
- Az épületek körül minőségi zöldfelületeket hozunk létre!

Őrizzük meg a régi épületek eredeti karakterét!

Az új épület érzékenyen reagáljon a környezetére!

Telepítés

A templomdomb alatti településrészen az épületek jellemzően utcavonalon helyezkednek el, míg az új településközpont területén az épületek szabadonálló módon helyezkednek el, az utcai telekhatárhoz előkerttel csatlakoznak.

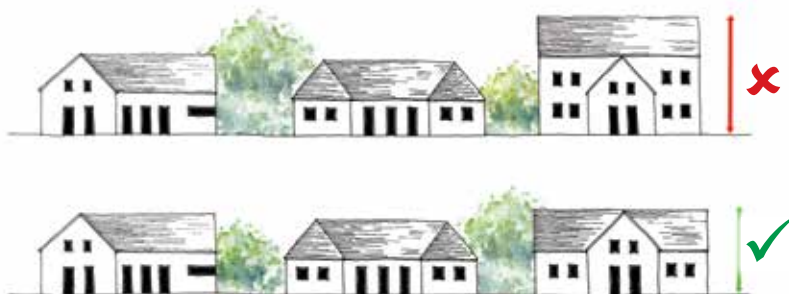
- Új épület telken belüli telepítését a környező épületekhez igazodóan szükséges meghatározni, a kedvező utcakép érdekében alkalmazkodjunk az utcában kialakult építési vonalhoz!

Az előkert vonalával illeszkedjünk az utcában kialakult állapothoz!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

Településközpont ●

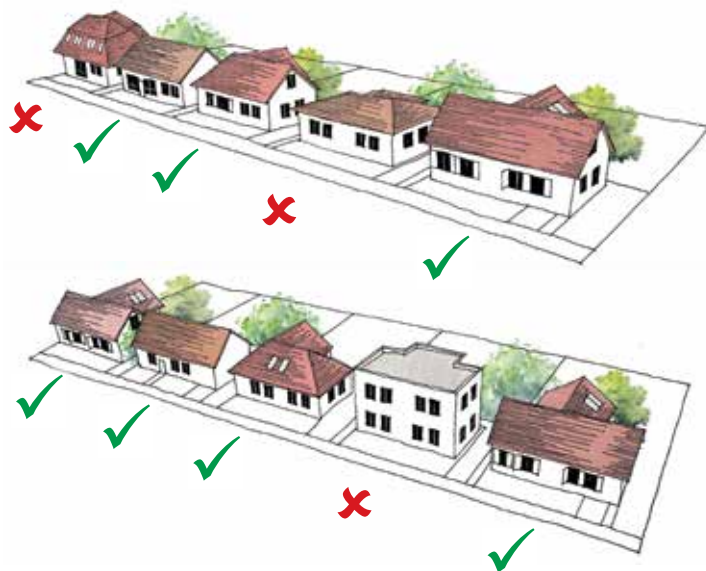

Magastetős épületet építsünk 35° és 45° közötti tetőhajlásszöggel!

Magasság

A településközpont templom alatti területén az épületek jellemzően földszintes kialakításúak, míg az új részen megjelennek többszintes épületek is.

- A településközpont területén az épületek magassága tömbönként közel azonos. Az új épületek magassága ne térjen el a területen megszokottól!

Magastetős épületet építsünk 35° és 45° közötti tetőhajlásszöggel!

Magastetős épületet építsünk 35° és 45° közötti tetőhajlásszöggel!

Tetőforma, tetőhajlásszög

A településközpontban elhelyezkedő épületek tetőformája, a tetőgerinc iránya, a tető tagoltsága változatos. A templombomb alatt jellemzően magastetős épületek találhatóak, míg az új területrészen lapostetős épület is előfordul.

- Új épületek építésénél, átalakításoknál alkalmazott tető legyen egyszerű, a tetőgerinc fő vonala jellemzően a kialakult vagy a szomszédos épületekével azonos legyen!
- Az új épületek a környező épületekhez igazodó tetőhajlásszöggel épüljenek!
- A túl magas vagy túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek az utcaképben idegenül hatnak.

Magastetős épületet építsünk 35° és 45° közötti tetőhajlásszöggel!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

● Településközpont

Homlokzat, színezés, anyagok

A homlokzatok esetében a vakolt textúra jellemző. Több épület esetében megjelenik a téglázás az épületek homlokzatán.

- A természetes anyagok használatát részesítsük előnyben!
- A környezethez való illeszkedés érdekében a fehér, szürkével tört fehér, világos okker árnyalatai, a homok és agyagszín, illetve természetes építőanyagok esetén azok természetes színei javasoltak!
- Az intézmények esetén a természetes színeket kiegészítve, ahhoz illeszkedve figyelemfelhívás érdekében kis mértékben élénkebb színvilág is alkalmazható!

Alkalmazzunk hagyományos anyagokat (egyszerű vakolatot, téglát, követ, kiegészítő elemként fát)!

Áttört, növényzettel kombinált kerítést létesítsünk!

Kerítések

A településközpont területén az áttört kerítés alkalmazása jellemző.

- Ahol lehetséges a közösségi funkciójú épületet és a közterületet ne válasszuk el kerítéssel egymástól!
- Ahol biztonsági okok miatt a kerítés elengedhetetlen, ott a létesítmény jellegét el nem takaró, a tájékozódást segítő áttört, növényzettel kombinált kerítéseket létesítsünk!
- Ne építsünk teljesen tömör kerítésrészeket!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

Egyedi használatú területek ●

Bátran alkalmazzunk egyedi építészeti megjelenést!

Az épület érzékenyen reagáljon a környezetére!

Tar egyedi használatú területei, funkciójuknak megfelelően, építészeti szempontból is sajátos megjelenésű elemei a településnek, így azok építészeti megformálása és anyaghasználatja szabadabb. Ezen épületek kialakítása során lehetőség nyílik az egyedi épületformálásra, építészeti megjelenésre. Új építkezés során az időtállóság, a minőségi építészeti érték megalkotása a cél.

- Az épületek egyedi funkciója egyedi helyzetet teremt, azonban a létesítmények kialakítása során fontos a környezeti adottságok, a településszöveti elhelyezkedés figyelembe vétele.
- Az épület, épületegyüttes reagáljon a környezetére!
- Vegyük figyelembe a létesítmény forgalomvonzó funkcióját! Figyeljünk az akadálymentességre!
- Az épület növelje a környezet építészeti minőségét!
- Az épületek körül minőségi zöldfelületeket hozunk létre!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

● **Gazdasági jellegű területek**

Tar jelentős méretű még beépítetlen gazdasági területekkel rendelkezik. Egy-egy terület arculatát, kialakításának módját nagyban befolyásolja az adott terület funkciója, rendeltetése.

A területek beépítése során fontos szempont, hogy a technológiai és gazdasági szempontok mellett az építészeti minőség is megjelenjen.

Homlokzat, színezés, anyagok

- A gazdasági területeken a színvilág igen változatos lehet, azonban nagy felületeken mellőzzük a természetestől erősen elütő színek alkalmazását!
- Minőségi anyagok használatával a nagy tömegek is széppé tehetőek. Nagy felületek vizuális csökkentése érdekében tagoljuk a homlokzatot!

Kerítések, kertek

A gazdasági területek a táji és települési környezettől jelentős eltérő egységeket képeznek, melyek környezettel történő összekapcsolása kiemelten fontos. Ennek egyik alapvető eszköze az épület körüli telek, a „kert” és a kerítés kialakítása.

- Áttört kerítést létesítsünk!

Az épületek tájba illesztését többszintű növényzet telepítésével elősegíthetjük.

- A kerítések mentén fasorokat, vagy többszintű növényzetet telepítsünk!

A gazdasági jellegű területek nagy burkolt felületekkel járnak, így különösen fontos a zöldfelületek kialakítása.

- Az épület körül gondozott zöldfelületet hozunk létre!

Gazdasági területeken gondozott zöldfelületet hozunk létre!

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

Egyéb, nem beépült területek ●

Tar természeti területeinek megóvása, természetközeli arculatának megőrzése fontos cél. A település számos olyan természeti területtel rendelkezik, mely a lakosság, valamint a faluba látogatók kikapcsolódását egyaránt szolgálja. E területeken többségében a műtárgyak építése jellemző. Építési lehetőség, szándék elenyésző.

- A kikapcsolódáshoz tartozó épületek és berendezési tárgyak (szabadtéri bútorok) anyaghasználatánál törekedjünk a természetes anyagok használatára!
- A szabadtéri berendezéseket óvjuk meg, vigyázunk azokra!
- Ápoljuk szabadtéri berendezéseinket, hogy azok bírják az időjárás és a használat okozta viszonagságokat!

Használjunk hagyományos anyagokat (fát, követ, téglát)!

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Falusi szálláshely a Táncsics Mihály utcában

Az épület jól illeszkedik a környező lakóterületek szövetébe. Az épület utcai homlokzata egyszerű, letisztult. A homlokzat arányai, nyílászárói igazodnak a környező klasszikus lakóterületekéhez. A telken található melléképület hasonló karakterű, mind tömegalakításában, mind tetőformájában, anyaghasználatában.

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Oromfalas lakóház bővítése a Szondy György úton

A modern anyagokkal és nyílászárókkal átalakított épület tökéletesen illeszkedik az oromfalas beépítésű, földszintes épületekből álló utcaszakasz képébe. Az utcafronton földszintes épület az udvar irányába lépcsőzetesen tetőtér beépítésessé bővül. Az utcai traktus magassága, tetőhajlásszöge igazodik a szomszédos épületekéhez. Az épületen minőségi burkolatok, tiszta vakolt felület és fa nyílászárók jelennek meg. Az épület nyílászárói jó arányban helyezkednek el a homlokzaton.

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Népi lakóház felújítása Tolmácson

A felújított épület a népi lakóház felújításának jó példája. Az épületterányok, a tetőforma megőrzésével, hagyományos fehér vakolt homlokzat és nyers téglafelületek, fa alkalmazásával egységes és mégis részletgazdag. Épületdíszei gondosan kidolgozottak, nem hivalkodók.

7. MAI JÓ PÉLDÁK

*Átalakított, bővített lakóépület
Bánkon*

A lakóépület utcai homlokzatának tömegaránya, tetőformája a hagyományos népi lakóépületek megjelenését követi. A homlokzaton a fehér vakolt falfelületet a nyers téglaváltja. Melléképülettel kapuzat köti össze, ez által képezve egységet. Részletei - pillér fejezetek, ablakpárkányok - igényes, hagyományt követő kialakításúak

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Termésköböl lakóház Tihanyban

Az utcától egyenletesen emelkedő telek hátsó harmadában egy 30-as években épült lakóház-orvosi rendelő főépület és gépkocsi tároló állt, kőfallal összekötve. Az épületegyüttes átalakításával egy korszerű igényeknek megfelelő, hagyományos arculatba illeszkedő családi ház jött létre. Az épületegyüttes megjelenését a terméskő és a tört fehér nemesvakolat felületek kontrasztja jellemzi. A nyílászárók sötétbarna pácolású fa szerkezetek, hőszigetelő alumínium redőny árnyékolással. A kertépítészeti műtárgyak anyaga szintén az elbontott terméskő, a kerítésmezők a nyílászárók színével egyező sávos fa elemekből készültek.

(Forrás: <http://epiteszforum.hu/termeskobol-lakohaz-tihanyban>)

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Családi ház Szentendrén

Az új épület a telken korábban álló, elbontott vályog parasztház helyére épült, visszaidézve annak hagyományos tömegét, de a különleges, aszimmetrikus utcai homlokzat, a kertkapcsolatot biztosító nagyméretű nyílások, a belső terek modern szemléletet tükröznek. Az épületben természetes, és újrafelhasznált, az elbontott épületből származó anyagokat is alkalmaztak.

Forrás: <http://epiteszforum.hu/okologikus-csaladi-haz-szentendren>

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Családház bővítés

Vác családház lakóterületén elhelyezkedő épület tökéletesen illeszkedik a környező, 60-as években épült sátozott beépítéshez. A ház kialakítása során megővásra került a telken álló, jó statikai állapotban lévő ház, melyhez két nyaktaggal új épületrész került csatolásra. Az új épületrészen az udvar irányában az utcaképre jellemző, négyzetes alaprajzi struktúra jelenik meg. A szabályos négyzetes épületrészen egy kiharpott fa burkolatú terasz kapott helyet.

Az épület kiváló példája annak, hogyan lehet kevés eszökkel és szerény költségkerettel is új minőséget létrehozni, miközben az eredeti épületállomány is megővásra kerül.

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Látogatói fogadóépület Hollókőn

A földszintes, lakóépület léptékű épület jól példázza, hogyan illeszthető a kortárs építészet a hagyományos népi épületeiről ismert településre. Tömege tagolt, a hagyományos lakóépületek és toldott melléképületek megoldását idézi. Az épület egyszerű formálásával, arányaival, nemes anyaghasználatával elegáns, mai. Középületként sem emelkedik ki a környező lakóépületek világából. Megjelenését uralja az Ófalut jellemző fehér szín és a natúr fa színe. A sötét tető visszafogottságot sugall.

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Vendégház Hollókőn

Hollókő jelentős idegenforgalmának kiszolgálására új létesítmények is születtek. Az épület az Ófalun kívül létesült. Formajegyei a modernség, letisztultság. Az épülettömeg finoman tagolt, az udvar felé egy modern tornácot képező előtető nyúlik. A homlokzatot uralja a történelmi faluképet idéző fehér felület, a fa és a helyi anyagnak számító bazaltkő.

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Kirándulóközpont és Erdei Iskola Szendehelyen

A földszintes fogadóépület, jó példája a természetes anyaghasználatnak a fa, kő és az üveg kombinálhatóságának. A hagyományos eszközök mégis modern, jó tömegarányú, épületet eredményeztek. Az épület jó példája tájba illesztettség és funkcionális kihasználás szempontjából is.

8. KÉPJEGYZÉK

TÉRKÉPEK:	17	Völgyzugoly Műhely Kft.	48	Völgyzugoly Műhely Kft.	82	Völgyzugoly Műhely Kft.
Völgyzugoly Műhely Kft.	18	Völgyzugoly Műhely Kft.	49	Völgyzugoly Műhely Kft.	83	Völgyzugoly Műhely Kft.
RAJZOK ÉS ÁBRÁK:	4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ		50	Völgyzugoly Műhely Kft.	84	Völgyzugoly Műhely Kft.
Füsi Zsófia – okl. építész mérnök	TELEPÜLÉS RÉSZEK		51	Völgyzugoly Műhely Kft.	85	Völgyzugoly Műhely Kft.
CÍMLAP:	19	Völgyzugoly Műhely Kft.	52	Völgyzugoly Műhely Kft.	86	Völgyzugoly Műhely Kft.
Völgyzugoly Műhely Kft.	20	Völgyzugoly Műhely Kft.	53	Völgyzugoly Műhely Kft.	87	Völgyzugoly Műhely Kft.
1. BEVEZETŐ	21	Völgyzugoly Műhely Kft.	54	Völgyzugoly Műhely Kft.	88	Völgyzugoly Műhely Kft.
1 Völgyzugoly Műhely Kft.	22	Völgyzugoly Műhely Kft.	55	Völgyzugoly Műhely Kft.	89	Völgyzugoly Műhely Kft.
2 Völgyzugoly Műhely Kft.	23	Völgyzugoly Műhely Kft.	56	Völgyzugoly Műhely Kft.	90	Völgyzugoly Műhely Kft.
2. TAR BEMUTATÁSA	24	Völgyzugoly Műhely Kft.	57	Völgyzugoly Műhely Kft.	91	Völgyzugoly Műhely Kft.
3 https://i.orszagimagyarok.eu/pokoljaro-tar-lorinc-1-resz/	25	Völgyzugoly Műhely Kft.	58	Völgyzugoly Műhely Kft.	92	Völgyzugoly Műhely Kft.
4 Völgyzugoly Műhely Kft.	26	Völgyzugoly Műhely Kft.	59	Völgyzugoly Műhely Kft.	93	Völgyzugoly Műhely Kft.
5 Völgyzugoly Műhely Kft.	27	Völgyzugoly Műhely Kft.	60	Völgyzugoly Műhely Kft.	94	Völgyzugoly Műhely Kft.
6 Völgyzugoly Műhely Kft.	28	Völgyzugoly Műhely Kft.	61	Völgyzugoly Műhely Kft.	95	Völgyzugoly Műhely Kft.
7 Völgyzugoly Műhely Kft.	29	Völgyzugoly Műhely Kft.	62	Völgyzugoly Műhely Kft.	96	Völgyzugoly Műhely Kft.
8 Völgyzugoly Műhely Kft.	30	Völgyzugoly Műhely Kft.	63	Völgyzugoly Műhely Kft.	97	Völgyzugoly Műhely Kft.
3. ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK	31	Völgyzugoly Műhely Kft.	64	Völgyzugoly Műhely Kft.	98	Völgyzugoly Műhely Kft.
9 https://www.google.hu/maps/@47.9481837,19.7433815,615m/data=!3m1!1e3	32	Völgyzugoly Műhely Kft.	65	Völgyzugoly Műhely Kft.	99	Völgyzugoly Műhely Kft.
10 http://img.index.hu/imgfrm/3/3/8/BIG_0010022338.jpg	33	Völgyzugoly Műhely Kft.	66	Völgyzugoly Műhely Kft.	100	Völgyzugoly Műhely Kft.
11 http://imgfrm.index.hu/imgfrm/2/3/3/5/BIG_0010022335.jpg	34	Völgyzugoly Műhely Kft.	67	Völgyzugoly Műhely Kft.	101	Völgyzugoly Műhely Kft.
12 Völgyzugoly Műhely Kft.	35	Völgyzugoly Műhely Kft.	68	Völgyzugoly Műhely Kft.	102	Völgyzugoly Műhely Kft.
13 Völgyzugoly Műhely Kft.	36	Völgyzugoly Műhely Kft.	69	Völgyzugoly Műhely Kft.	103	Völgyzugoly Műhely Kft.
14 Völgyzugoly Műhely Kft.	37	Völgyzugoly Műhely Kft.	70	http://static.femina.hu/otthon/szines_szobak/szinek_nagy.jpg	104	Völgyzugoly Műhely Kft.
15 Völgyzugoly Műhely Kft.	38	Völgyzugoly Műhely Kft.	71	Völgyzugoly Műhely Kft.	105	Völgyzugoly Műhely Kft.
16 Völgyzugoly Műhely Kft.	39	Völgyzugoly Műhely Kft.	72	http://www.ppgtrilak.hu/szin-tervezo	106	Völgyzugoly Műhely Kft.
	40	Völgyzugoly Műhely Kft.	73	Völgyzugoly Műhely Kft.	107	Völgyzugoly Műhely Kft.
	41	Völgyzugoly Műhely Kft.	74	Völgyzugoly Műhely Kft.	108	Völgyzugoly Műhely Kft.
	42	Völgyzugoly Műhely Kft.	75	Völgyzugoly Műhely Kft.	109	Völgyzugoly Műhely Kft.
	43	Völgyzugoly Műhely Kft.	76	Völgyzugoly Műhely Kft.	110	Völgyzugoly Műhely Kft.
	44	Völgyzugoly Műhely Kft.	77	Völgyzugoly Műhely Kft.	111	Völgyzugoly Műhely Kft.
	5. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI		78	Völgyzugoly Műhely Kft.	112	Völgyzugoly Műhely Kft.
	AJÁNLÁSOK		79	Völgyzugoly Műhely Kft.	113	Völgyzugoly Műhely Kft.
	45	Völgyzugoly Műhely Kft.	80	Völgyzugoly Műhely Kft.	114	Völgyzugoly Műhely Kft.
	46	Völgyzugoly Műhely Kft.	81	Völgyzugoly Műhely Kft.	115	Völgyzugoly Műhely Kft.
	47	Völgyzugoly Műhely Kft.			116	Völgyzugoly Műhely Kft.
					117	Völgyzugoly Műhely Kft.

A dokumentumban az ábrák számozását lásd a lap alján: „Index”. Az ábrák számozása balról jobbra, fentről lefelé történik.

8. KÉPJEGYZÉK

6. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETENKÉNT

- 118 Völgyzugoly Műhely Kft.
119 Völgyzugoly Műhely Kft.
120 Völgyzugoly Műhely Kft.
121 Völgyzugoly Műhely Kft.
122 Völgyzugoly Műhely Kft.
123 Völgyzugoly Műhely Kft.
124 Völgyzugoly Műhely Kft.
125 Völgyzugoly Műhely Kft.
126 Völgyzugoly Műhely Kft.
127 Völgyzugoly Műhely Kft.
128 Völgyzugoly Műhely Kft.
129 Völgyzugoly Műhely Kft.
130 Völgyzugoly Műhely Kft.
131 Völgyzugoly Műhely Kft.
132 Völgyzugoly Műhely Kft.
133 Völgyzugoly Műhely Kft.
134 Völgyzugoly Műhely Kft.
135 Völgyzugoly Műhely Kft.
136 Völgyzugoly Műhely Kft.
137 Völgyzugoly Műhely Kft.
138 Völgyzugoly Műhely Kft.
139 Völgyzugoly Műhely Kft.
140 Völgyzugoly Műhely Kft.
141 Völgyzugoly Műhely Kft.
142 Völgyzugoly Műhely Kft.
143 Völgyzugoly Műhely Kft.
144 Völgyzugoly Műhely Kft.
145 Völgyzugoly Műhely Kft.
146 Völgyzugoly Műhely Kft.
147 Völgyzugoly Műhely Kft.
148 Völgyzugoly Műhely Kft.
149 Völgyzugoly Műhely Kft.
150 Völgyzugoly Műhely Kft.
151 Völgyzugoly Műhely Kft.
152 Völgyzugoly Műhely Kft.

- 153 Völgyzugoly Műhely Kft.
154 Völgyzugoly Műhely Kft.
155 Völgyzugoly Műhely Kft.
156 Völgyzugoly Műhely Kft.
157 Völgyzugoly Műhely Kft.
158 Völgyzugoly Műhely Kft.
159 Völgyzugoly Műhely Kft.
160 Völgyzugoly Műhely Kft.
161 Völgyzugoly Műhely Kft.
162 Völgyzugoly Műhely Kft.
163 Völgyzugoly Műhely Kft.
164 Völgyzugoly Műhely Kft.
165 Völgyzugoly Műhely Kft.
166 Völgyzugoly Műhely Kft.
167 Völgyzugoly Műhely Kft.
168 Völgyzugoly Műhely Kft.
169 Völgyzugoly Műhely Kft.
170 Völgyzugoly Műhely Kft.
171 Völgyzugoly Műhely Kft.
172 Völgyzugoly Műhely Kft.
173 Völgyzugoly Műhely Kft.
174 Völgyzugoly Műhely Kft.
175 Völgyzugoly Műhely Kft.
176 Völgyzugoly Műhely Kft.
177 Völgyzugoly Műhely Kft.
178 Völgyzugoly Műhely Kft.
179 Völgyzugoly Műhely Kft.
180 Völgyzugoly Műhely Kft.
181 Völgyzugoly Műhely Kft.
182 Völgyzugoly Műhely Kft.
183 Völgyzugoly Műhely Kft.
184 Völgyzugoly Műhely Kft.
185 Völgyzugoly Műhely Kft.
186 Völgyzugoly Műhely Kft.

7. MAI JÓ PÉLDÁK

- 187 Völgyzugoly Műhely Kft.
188 Völgyzugoly Műhely Kft.
189 Völgyzugoly Műhely Kft.
190 Völgyzugoly Műhely Kft.
191 Völgyzugoly Műhely Kft.
192 Völgyzugoly Műhely Kft.
193 Völgyzugoly Műhely Kft.
194 Völgyzugoly Műhely Kft.
195 Völgyzugoly Műhely Kft.
196 Tarjánterv Kft.
197 Tarjánterv Kft.
198 Tarjánterv Kft.
199 Tarjánterv Kft.
200 Tarjánterv Kft.
201 Tarjánterv Kft.
202 [http://epiteszforum.hu/
termeskobol-lakohaz-
tihanyban](http://epiteszforum.hu/termeskobol-lakohaz-tihanyban)
203 [http://epiteszforum.hu/
termeskobol-lakohaz-
tihanyban](http://epiteszforum.hu/termeskobol-lakohaz-tihanyban)
204 [http://epiteszforum.hu/
termeskobol-lakohaz-
tihanyban](http://epiteszforum.hu/termeskobol-lakohaz-tihanyban)
205 [http://epiteszforum.hu/
termeskobol-lakohaz-
tihanyban](http://epiteszforum.hu/termeskobol-lakohaz-tihanyban)
206 [http://epiteszforum.hu/
termeskobol-lakohaz-
tihanyban](http://epiteszforum.hu/termeskobol-lakohaz-tihanyban)
207 [http://epiteszforum.hu/
okologikus-csaladi-haz-
szentendren](http://epiteszforum.hu/okologikus-csaladi-haz-szentendren)
208 [http://epiteszforum.hu/
okologikus-csaladi-haz-
szentendren](http://epiteszforum.hu/okologikus-csaladi-haz-szentendren)

- 209 [http://epiteszforum.hu/
okologikus-csaladi-haz-
szentendren](http://epiteszforum.hu/okologikus-csaladi-haz-szentendren)
210 Völgyzugoly Műhely
211 Völgyzugoly Műhely
212 [http://static1.architect-
forum.hu/files2012/
n00/02/11/06/800-
2s9tgf-17.jpg](http://static1.architectforum.hu/files2012/n00/02/11/06/800-2s9tgf-17.jpg)
213 [http://static1.architect-
forum.hu/files2012/
n00/02/11/06/398-my-
3kx0-19.jpg](http://static1.architectforum.hu/files2012/n00/02/11/06/398-my-3kx0-19.jpg)
214 Völgyzugoly Műhely
215 Karaba Tamás
216 Karaba Tamás
217 Karaba Tamás
218 Karaba Tamás
219 Karaba Tamás
220 Völgyzugoly Műhely Kft.
221 Völgyzugoly Műhely Kft.
222 Völgyzugoly Műhely Kft.

9. IRODALOMJEGYZÉK

Tar Község honlapja (www.tarkozseg.hu)

Túrautak, várak, látnivalók Magyarországon (www.turautak.com)

Műemlékem (www.muemlekem.hu)

Kőrösi Csoma Sándor Emlékpark (www.korosi-emlekpark.hu)

Index (www.forum.index.hu)

Művészettörténeti füzetek 22, A tari Szent Mihály-templom és udvarház (2002.)

Tájak Korok Múzeumok Kiskönyvtára 519, Tar Szentmihály-templom (1995.)

Hatályos településrendezési eszközök

MEGBÍZÓ

Tar Község Önkormányzata
Turopoli Zsolt polgármester
Kenyeres István főépítész
3073 Tar, Szondy György út 92.
Tel: (32) 470-777

SZERZŐK

Völgyzugoly Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20.
Tel.: 1-439-0491, 70-938-3223, 20-913-8575,

Ferik Tünde – okl. építészmérnök,
településrendező vezető tervező

Mihály Renáta – okl. településmérnök

MUNKATÁRSAK

Grafikai szerkesztés: Székely István

© Minden jog fenntartva!

VZM 1379/17